

מאות / רפי וייכרט.....

תחייה

הייתי רוצה לשבת איתכם לעוד שיחה אחת קצרה וממצה. המחלות שלכם ועזיבתכם הבלתי נחוצה לא השאירו לנו זמן לסיכומים. אולי נקבע לנו פגישה כזאת, בחשאי, בקפה הפינתי, בשעה שהבתים מנמנמים בחום וצללי העיר נפרשים לעבר ערב. תקומו לכבוד זה מקבריכם ותעלו על קו לדיזנגוף או שינקין. אני מבטיח שהטוסט והזיתים ינעמו שוב לחככם והקפה החם ילטף לכם בוושט ויפיץ חיות בגוף שהתרגל זה כבר לאדמה. אל תספרו לי איך עוברים עליכם הימים והלילות. אני רואה בעיניכם את הגעגועים. רק חזרתם ושוב אתם רוצים לחבר שיר הלל לחיים. כשהחלונות בוהקים בשמש וזוגות צעירים עוברים כרוכים בחיבוקם. כשהכל נדרך לתחייה וקם.

שירת ישראל / אילן ברקוביץ'

שלומי בוכריס

קילומטרים ספורים מגוש דן

קילומטרים ספורים מגוש דן
יושב עם המיחל להשמדתנו
אני חושב שרוב הישראליים
פשוט לא מעריכים את העבדה הזאת.

אני נכנס לאוטו ונוסע לכוון הגדה,
אני חונה בפרדס סמוך,
כמעט נופל בקפיצה לצדה השני של הגדה.
מלפני - חשך מלא אויבים
מאחורי - השגרה המכרת והמאוסה.

הגעתי לפאתי כפר כלשהו
בתים עכורים, זבל נשפך לרחוב.
מלפני - עולם מלא אפשרויות
מאחורי - סדרות ריאליטי ופקקים באילון.

בכל רגע יכולים לעשות בי לינין'
אך אני מרגיש בטוח יותר;
כל אדם בכל בית מסביבי שונה את שפתי ותרבותי,
אבל אני מרגיש חי בצורה שלא הרגשתי המון זמן.

מאחורי - נכור וריקנות
מלפני - תקווה, ספוק ומשמעות.

השיר שלפנינו לקוח מתוך ספר השירים הראשון של פרח השירה הצעיר, שלומי בוכריס, בן עשרים ואחת מרמלה, מחתרת אנוש - (המדריך למילים שלא אומרות דבר) (2018), זה הוצאה עצמית הוצאה לאור, עריכה: יואב גלבר, עמ' 46). זה שיר יוצא דופן בין שירי הספר משום שהוא פוליטי ועוסק בסכסוך הישראלי-פלסטיני באופן ישיר בעוד שרוב השירים בספר עוסקים בקיום האנושי בכלל; ביחסי אהבה ובשאלות קיומיות. המקוריות של השיר נובעת בעיקר מן המעשה המתואר בו ופחות מהשפה. הדובר בשיר מתאר כיצד הוא נוסע לגדה המערבית (אל צ'פה אל גרביה בערבית; The West Bank באנגלית או יהודה ושומרון בעברית) ומתקרב לפאתי כפר ערבי כלשהו. מה שמפתיע הוא הפיכתו שהכותב הצעיר מפגין בשירו. בפרפרזה על דברי האינטלקטואל המצרי ד"ר חוסיין פאוזי - למשורר חיים גורי לאחר מלחמת יום הכיפורים - על כך שאם המודיעין הישראלי היה קורא את השירה המצרית שנכתבה לאחר מלחמת ששת הימים הוא היה מבין שתפרוץ מלחמת אוקטובר '73, הרי שלפנינו תיאור שחשוב לשים לב אליו, אולי הוא מייצג את עמדתם/ן של צעירים/ות בארצנו. אף משורר שמאל למשל לא יכתוב טור שירי כגון "קילומטרים ספורים מגוש דן/ יושב עם המיחל להשמדתנו". זה לא פוליטיקלי-קורקט לשורר כך. זאת ועוד, אף משורר לא הביט נכוחה על הדברים ותיאר את ההבדלים בין מצב העמים המסוכסכים כך: מצד אחד עם בורגני שבע רצון, שמציף את שדות התעופה בחופשות ובחגים, שממלא את בתי הקפה והנופשונים, ומצד שני עם שלא מפסיק להילחם על הגדרותיו או כדברי המשורר הצעיר: "מלפני - עולם מלא אפשרויות/ מאחורי - סדרות ריאליטי ופקקים באילון". ההפתעה הולכת ומתעצמת לקראת סוף השיר: בוכריס מודע לסכנה ולאפשרות כי ייפגע. הוא טוען שהסכנה מכניסה בו אדרנלין של חיות לעומת הניכור והריקנות שהוא חש מהחברה הישראלית. בוודאי שאלו מאוויי לב של אדם צעיר אך הם יכולים לשקף משהו שאולי גם מנהיגי האזור צריכים להבינו, משהו שלעתים השירה הטובה היא זו שמשכילה להבין מוקדם יותר: את גרעין האמת של המציאות וחוסר האיוון המתקיים בה, הגורם לסכסוך.